

Παρουσίαση Πτυχιακής Εργασίας

**«Ρύθμιση και Οργάνωση μιας Αγροτουριστικής
επιχείρησης»**

Φοιτήτρια:

Μακρή Σταυρούλα

A.M: 5879

Επιβλέπων καθηγητής:

Στράνης Δημήτριος

Περιεχόμενα Πτυχιακής

1. Εισαγωγή
2. Γενικό εννοιολογικό πλαίσιο και ιστορική εξέλιξη του τουρισμού
3. Γενικό εννοιολογικό πλαίσιο του Αγροτουρισμού και Διεθνής εμπειρία για τον Αγροτουρισμό
4. Κοινοτικές και Νομικές ρυθμίσεις μιας Αγροτουριστικής επιχείρησης
5. Οργάνωση μιας Αγροτουριστικής επιχείρησης
6. Ο Αγροτουρισμός στην Ελλάδα και ο ρόλος του ΣΕΑΓΕ
7. Συμπεράσματα
8. Βιβλιογραφία

Ο τουρισμός στην Ελλάδα – SWOT Analysis

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Το δυνατό τουριστικό προϊόν (γεωγραφία, κλίμα, τρόπος ζωής, τοπία, πολιτισμός, νησιά, «απείραχτη εξοχή», φιλοξενία, θετική εικόνα)
- Το καλό επίπεδο επαναλαμβανόμενου τουρισμού
- Ο βαθμός ικανοποίησης των τουριστών από την Ελλάδα ως τουριστικό προορισμό.
- Η καλή προφορική προώθηση (mouth to mouth) της χώρας
- Τα λογικά επίπεδα των τιμών
- Το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι προορισμός πτήσεων charter

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Οι σχετιζόμενες με τον τομέα «Μεταφορά» (αεροδρόμια, λιμάνια, ακτοπλοϊκό δίκτυο, οδικό δίκτυο, επιβάρυνση υποδομών πόλεων)
- Το περιβάλλον (ανεπαρκής προστασία, γιαπιά, δρόμοι πεζοδρόμια, φωτισμός, πινακίδες, απώλεια χαρακτήρα της χώρας)
- Η μη ικανοποιητική σύνδεση με την πολιτιστική κληρονομιά
- Οι δυσκολίες ανάπτυξης τουρισμού σε περιόδους χαμηλής ζήτησης που το κλίμα δεν είναι τόσο ζεστό

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Καλή γεωγραφική «θέση»
- Οι δυνητικοί τουρίστες είναι περισσότεροι από τους πραγματικούς
- «Ήλιος και θάλασσα» είναι προϊόν με συνεχή θετική τάση ζήτησης
- Ιστορία και πολιτισμός, που προσφέρονται κάτω από την πραγματική τους αξία
- Ασφαλής ταξιδιωτικός προορισμός
- Ευρωπαϊκός προορισμός
- Σύνδεση και με τον ατομικό τουρισμό

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Ο κίνδυνος περαιτέρω απώλειας μεριδίου αγοράς
- Κίνδυνος η Ελλάδα να αποβεί σύντομα σε έναν ακριβό προορισμό
- Δύναμη και επιρροή των Tour Operators
- Μείωση επαναλαμβανόμενων επισκέψεων
- Η μη έγκαιρη προσαρμογή των Ελλήνων επαγγελματιών στο χώρο του τουρισμού, στις συνθήκες του ανταγωνισμού

Αγροτουρισμός

- Ο αγροτουρισμός είναι *«η παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων, που αποσκοπεί στην οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των αγροτικών χώρων και της υπαίθρου, με τη στήριξη της τοπικής αγροτικής παραγωγής, της εμπορίας, της ήπιας και μικρής κλίμακας προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών και της ανάδειξης του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου κάθε περιοχής»*
- Μέχρι σήμερα ο αγροτουρισμός αποτελεί ένα διαρκώς αναπτυσσόμενο κλάδο της τουριστικής βιομηχανίας
- Οι μορφές του αγροτουρισμού διαρκώς μεταβάλλονται προκειμένου να συμβαδίζουν με τις απαιτήσεις της εποχής
- Ο αγροτουρισμός κατατάσσεται στις ειδικές και συγκεκριμένα, στις ήπιες ή εναλλακτικές μορφές τουρισμού, που άρχισαν σταδιακά να αναπτύσσονται μετά το 1980 σε μια προσπάθεια προώθησης ενός προτύπου τουριστικής ανάπτυξης με βασικό χαρακτηριστικό τη βιώσιμη ανάπτυξη

Στοχοθέτηση Αγροτουρισμού

Οι στόχοι του αγροτουρισμού κατά τους Ross και Wall περιλαμβάνουν πέντε αντικειμενικούς σκοπούς:

- Παροχή οικονομικο-κοινωνικών ωφελειών στις τοπικές κοινότητες ή συμβολή στην αύξησή τους
- Προαγωγή της προστασίας και αναβάθμισης φυσικών περιοχών, και γενικότερα των ποικίλων τοπικών περιβαλλοντικών πόρων
- Παροχή και εξασφάλιση υπηρεσιών περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης
- Παραγωγή και παροχή εμπειριών υψηλής ποιότητας στους επισκέπτες και στους ντόπιους κατοίκους

Μορφές Αγροτουρισμού

Υπάρχουν δυο βασικές μορφές αγροτουρισμού:

- **Αμιγής Αγροτουρισμός**

Στον αμιγή αγροτουρισμό οι φιλοξενούμενοι, πέρα από τον κύριο προορισμό τους (διακοπές - ανάπαυση), ασχολούνται, είτε με αγροτικές εργασίες κατά κανόνα στο αγρόκτημα (περιποίηση ζώων, άρμεγμα, τυροκομία, θερισμός, τρυγητός, λιομάζωμα, οπωροκηπευτική, μελισσοκομία, κτλ.), είτε, και πολλές φορές παράλληλα, με ψυχαγωγικές δραστηριότητες, από αυτές που τους προσφέρει το περιβάλλον της αγροτικής περιοχής (κολύμπι, ψάρεμα, πεζοπορία, ορειβασία, κυνήγι, ιππασία, κτλ.).

- **Σύνθετος Αγροτουρισμός**

Στο σύνθετο αγροτουρισμό, οι τουρίστες, πέρα από τις παραπάνω δραστηριότητες, που μπορούν να αναπτύξουν μάλλον περιθωριακά, ικανοποιούν κύρια, κάποιες προσωπικές ανάγκες τους, που εξειδικεύουν τον αγροτουρισμό της περιοχής, όπως για παράδειγμα τουρισμός υγείας, αθλητισμού, φυσιολατρίας, θρησκείας, πολιτισμού.

Αγροτουριστικό Προϊόν

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του αγροτουριστικού προϊόντος περιλαμβάνουν:

- Ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον
- Καταλύματα παραδοσιακού τύπου, είτε σε κατοικίες αγροτών σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, είτε σε παραδοσιακούς οικισμούς, παραδοσιακούς ξενώνες ή μικρές ξενοδοχειακές μονάδες
- Παραδοσιακή και τοπική γαστρονομία, η οποία προσφέρεται κατά τη διάρκεια της διαμονής του επισκέπτη, με τοπικά ποιοτικά και παραδοσιακά προϊόντα και συνταγές, όσο το δυνατόν περισσότερο στα οικιακά πρότυπα του τόπου
- Χαρακτηριστικά τοπικά πολιτιστικά στοιχεία (τραγούδια, χοροί, ιστορικά, έθιμα κ.ά.)
- Παρατήρηση η και συμμετοχή σε γεωργικές δραστηριότητες
- Υπαίθριες δραστηριότητες (ορειβασία, πεζοπορία, ανεμόπτερο πλαγιάς κ.τ.λ.)

Αγροτουριστικές Επιχειρήσεις

Οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις κατατάσσονται σε 6 κατηγορίες:

- Αγροτουριστικά καταλύματα
- Πρατήρια/Εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων
- Αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής
- Τουριστικά γραφεία: διοργανωτές ή παροχείς προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων και περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Αγροκτήματα
- Επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ανάδειξης της τοπικής, πολιτιστικής κληρονομιάς

Αντικειμενικοί σκοποί των χωρών της Ε.Ε. για τον Αγροτουρισμό

- Να συνεισφέρουν στην καλύτερη κατανόηση του αγροτουρισμού και να προσφέρουν επιπλέον εργαλεία για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση πρωτοβουλιών
- Να ενισχύσουν τη σημασία του αγροτουρισμού στις ημερήσιες διατάξεις των κυβερνήσεων και των διεθνών οργανισμών
- Να δημιουργήσουν πολιτική και οικονομική υποστήριξη για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού

Παρεμβάσεις για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού όπως περιγράφονται στο στρατηγικό σχέδιο 2004-2010

- Διαμόρφωση Πλαισίου Εθνικής Πολιτικής για τον αγροτουρισμό
- Σύσταση Εθνικού Παρατηρητηρίου αγροτουρισμού
- Ανάπτυξη Εθνικής δομής στήριξης της Επιχειρηματικότητας
- Προώθηση της ποιότητας (ISO) και της συνεργασίας
- Στήριξη πρότυπων επενδύσεων στον αγροτουρισμό
- Προβολή

Χρηματοδότηση Επενδύσεων για τον Αγροτουρισμό

- Κοινοτικές πρωτοβουλίες LEADER (LEADER I, LEADER II, LEADER+)
- Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Αγροτική ανάπτυξη - Ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000- 2006" (Ε.Π.Α.Α.-Α.Υ.)
- Κοινοτική πρωτοβουλία EQUAL
- Κοινοτική Πρωτοβουλία Ο.Π.Α.Α.Χ
- Κοινοτικό πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI
- Κοινοτικά προγράμματα INTERREG I.II.III

Κοινοτική πρωτοβουλία Leader+

Η κοινοτική πρωτοβουλία Leader+ υιοθετεί δύο γενικούς αναπτυξιακούς στόχους :

- Την ολοκληρωμένη, υψηλής ποιότητας, αειφόρο ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών
- Την ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής

Βασικά βήματα για την υλοποίηση μια αγροτουριστικής επιχείρησης

- Προσωπική αξιολόγηση
- Ενημέρωση
- Προσδιορισμός της ιδέας
- Μελέτη των προϋποθέσεων
- Κατάστρωση επιχειρηματικού σχεδίου
- Αξιοποίηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων
- Εκπαίδευση
- Αξιοποίηση των ανθρώπων από το περιβάλλον του ενδιαφερόμενου
- Χρήση νέων τεχνολογιών
- Συζήτηση με τους ειδικούς στο τομέα του αγροτουρισμού

Μοντέλα αγροτουρισμού

- Αγροτουριστικά καταλύματα
- Καταλύματα ήπιων μορφών
- Καταλύματα σε παραδοσιακά κτίρια
- Επισκέψιμα αγροκτήματα
- Επισκέψιμα οινοποιεία
- Ήπιες επιχειρήσεις

Στρατηγικές ανάπτυξης

- Ανάπτυξη νέων αγροτουριστικών προσφορών βασισμένη στην συμβολή της εκάστοτε κοινότητας και την προστασία της τοπικής γνώσης και σοφίας
- Προώθηση αγροτουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών που διακρίνονται για την ασφάλειά τους
- Εξάλειψη των φυσικών, επικοινωνιακών και φυσικών φραγμάτων με σκοπό την χωρίς διακρίσεις χρήση των αγροτουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών από όλους τους ανθρώπους
- Κάλυψη αναγκών των εξειδικευμένων ομάδων πελατών

Ταξινόμηση αγροτουριστικών επιχειρήσεων

Οι αγροτουριστικές επιχειρήσεις κατατάσσονται στα εξής τρία επίπεδα:

- Σε αγροτουριστικές επιχειρήσεις με περιορισμένες επαφές με πελάτες
- Σε επιχειρήσεις που παρέχουν διάφορες δραστηριότητες και υπηρεσίες για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των πελατών
- Σε αγροτουριστικές επιχειρήσεις που περιλαμβάνουν καλοσχεδιασμένα εμπορικά συμπλέγματα ή ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις

Σύνδεσμος Ενώσεων Αγροτουρισμού Ελλάδος

- Ο Σ.Ε.ΑΓ.Ε. ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 2008 στο Mediterranean Agronomic Institute of Chania στα Χανιά από πέντε Ενώσεις Αγροτουρισμού από αντίστοιχα 5 Περιφέρειες της Ελλάδας
- Αποτελεί το ανώτατο συντονιστικό όργανο των Ενώσεων Αγροτουρισμού της Χώρας

Οι στόχοι του ΣΕΑΓΕ

- Η δημιουργία συνθηκών βιώσιμης απασχόλησης στις αγροτουριστικές επιχειρήσεις
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στις Ενώσεις Αγροτουρισμού
- Η ανάδειξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που προσφέρει η δικτύωση επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο, επιδρώντας με αυτό τον τρόπο θετικά στην προσέλκυση και άλλων επιχειρήσεων να συμμετάσχουν στις Ενώσεις Αγροτουρισμού
- Η βελτίωση των όρων διάθεσης και προώθησης των τοπικών προϊόντων
- Η διατήρηση και προστασία τόσο του φυσικού περιβάλλοντος όσο και της πολιτιστικής κληρονομιάς των επιμέρους περιοχών

Επίλογος - Συμπεράσματα

Η ανάγκη δημιουργίας ενός εθνικού μοντέλου ανάπτυξης με μοχλό την εκμετάλλευση των αγαθών του πρωτογενούς τομέα οδήγησε στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Ανάμεσα στα οφέλη που διαφαίνεται να ανακύπτουν μέσα από μια τέτοια ανάπτυξη είναι:

- Η τόνωση της αγροτικής ζωής και η ενίσχυση του οικονομικού εισοδήματος
- Η προώθηση των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και η ενίσχυση της αποκέντρωσης με δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- Η συμβολή στην αντιμετώπιση του προβλήματος της αραιοκατοίκησης που μπορεί να οδηγήσει στην εξαφάνιση πολλών ορεινών περιοχών και ενέχει τον κίνδυνο να χαθεί ένα μεγάλο κομμάτι ιστορικής συνέχειας και διαιώνισης της παράδοσης
- Η σύναψη διακρατικών συνεργασιών για τον αγροτουρισμό με σαφή οικονομικό αντίκτυπο
- Ο ισοσκελισμός των προβλημάτων του μαζικού τουρισμού μέσα από νέες διεξόδους και μοντέλα τουριστικής ανάπτυξης

Επίλογος - Συμπεράσματα

Η κατάσταση όπως διαμορφώνεται σήμερα στην Ελλάδα

- Η εκμετάλλευση της γεωγραφική μας θέσης, η δημιουργία έργων υποδομής αλλά και οι μακροπρόθεσμες επενδύσεις μπορούν να εκτοξεύσουν τον αγροτουρισμό στην Ελλάδα
- Τα πρώτα βήματα στην προσπάθεια θέσπισης ενός νομοθετικού πλαισίου που θα διέπει τις αγροτουριστικές Επιχειρήσεις πραγματοποιούνται με την επιβολή κριτηρίων αξιολόγησης για την κατάταξη μιας τουριστικής επιχείρησης σε αγροτουριστική
- Πάραυτα η έλλειψη θεσμικού πλαισίου σε ό,τι αφορά τον αγροτουρισμό στην Ελλάδα είναι γεγονός
- Η συμβολή των κοινοτικών προγραμμάτων Ο.Π.Α.Α.Χ και LEADER+ τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως στον ελλαδικό χώρο έδωσαν μια πρώτη ώθηση στον αγροτουριστικό τομέα, ωστόσο ο συντονισμός των επιχειρήσεων σε επίπεδο δικτύωσης και συμφώνων ποιότητας δεν έχει καρποφορήσει μέχρι σήμερα
- Ο ρόλος του ΣΕΑΓΕ από την άλλη θεωρείται ύψιστης σημασίας, αφού για πρώτη φορά στην Ελλάδα γίνεται μια συντονισμένη προσπάθεια ανάδειξης των αγροτουριστικών επιχειρήσεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο